

Hva bør en metadatastrategi inneholde?

Dag Wiese Schartum,
Senter for rettsinformatikk,
Avdeling for forvaltningsinformatikk

Utkast til metadatastrategi:
"Mål: Klar og konsistent begrepsbruk"

"7.4 Definisjoner

Enkelte lover inneholder en innledende paragraf med definisjoner av begreper som er benyttet i loven. En slik bestemmelse kan være nyttig, *men bruk av særskilte definisjoner kan komplisere unødig og iblant være direkte uheldig.*" (Kursivert her)

Justisdepartementets hefte om lovteknikk, pålagt brukt i Utredningsinstruksen punkt 7.1

Både politikere og jurister bruker begreper aktivt og dynamisk, med *vaghet og skjønn* som viktige og nødvendige språklige egenskaper

Utkastet til strategi er basert på et nesten klinisk forhold til metadata, dvs. metadata skitnes ikke til av politiske og juridiske realiteter

Utkastet til strategi er ensidig: Det reises ikke én motforestilling og tas ikke nødvendige forbehold

En metadatastrategi som ikke undersøker, analyserer og forholder seg til den politiske og juridiske kulturen, har neppe mulighet til å oppnå tiltenkte effekter: Motkreftene ligger i systemet og kulturen

Arbeidstaker

Forekommer i 68 forskjellige lover

Legaldefinert i 7 lover:

Skadeserstatningsloven (1969)

”enhver som gjør arbeid eller utfører verv i arbeidsgivers tjeneste, unntatt verv som tillitsvalgt i annet foretak”

Permitteringslønnsloven (1988)

”enhver som utfører arbeid i annens tjeneste”

Ferieloven (1988):

”enhver som utfører arbeid i annens tjeneste”

Yrkesskedeforsikringsloven (1989):

”enhver som gjør arbeid eller utfører verv i arbeidsgiverens tjeneste, herunder ombudsmann i offentlig virksomhet, befal og menige under militærtjeneste og andre under pålagt tjenestegjøring for det offentlige, samt innsatte, pasienter e.l. som deltar i arbeidsvirksomhet i kriminalomsorgens anstalter, i helseinstitusjoner e.l.”

Folketrygdloven, § 1-8 (1997):

”enhver som arbeider i en annens tjeneste for lønn eller annen godtgjørelse”

Folketrygdloven § 4-3 (Tap av arbeidsinntekt og arbeidstid):

”[...] Som arbeidstaker i dette kapittel regnes også den som har inntekt utenfor tjenesteforhold når dette ikke er ledd i selvstendig næringsvirksomhet”

Arbeidsmiljøloven (2005):

”enhver som utfører arbeid i annens tjeneste”

AFP-tilskottsloven (2010):

”enhver som arbeider i en annens tjeneste for lønn eller annen godtgjørelse”

Fartøy

Forekommer i 65 forskjellige lover

Legaldefinert i 4 lover:

Losloven (1989):

”Enhver flytende innretning som kan brukes som transportmiddel, fremkomstmiddel, oppholdssted, produksjonssted eller lagersted herunder undervannsfartøyer av enhver art”

Kystvaktloven (1997):

”Enhver flytende eller flyvende innretning som kan brukes som transportmiddel, fremkomstmiddel, oppholdssted, produksjonssted, lagersted eller til fiske eller fangst, herunder luftputefartøyer og undervannsfartøyer av enhver art, samt utstyr, herunder redskap, som hører til innretningen.”

Tolloven (2007):

”Ethvert transportmiddel til vanns.”

Havneloven (2009):

”Enhver flytende innretning som kan brukes som transportmiddel, fremkomstmiddel, løfteinnretning, oppholdssted, produksjonssted eller lagersted, herunder undervannsfartøyer av enhver art.”

- **Nødvendige deler av strategi:**
 - Kunnskapsinnhenting, særlig om politiske og juridiske forhold
 - Utredning og utprøving av nye modeller for regelverksutvikling og systemutvikling
 - Utredning og utprøving av verktøy for regelmakere (jf. "Regelverkshjelpen")
 - Utredning og utprøving av modularisert begrepsbruk
 - Satse spesielt på begreper i lover som er gjenstand for automatisert rettsanvendelse (i "fagsystemer")